

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Krzysztof Kwiatkowski

KPS.410.001.02.2015
P/15/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/001. Wykonanie budżetu państwa w 2014 r., część 44 Zabezpieczenie Społeczne.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny
Kontrolerzy	1. Amelly Roszkowski, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 92581 z dnia 8 stycznia 2015 r. 2. Piotr Narel, starszy inspektor k.p., upoważnienie do kontroli nr 92584 z dnia 15 stycznia 2015 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1-4)</p>
Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, 00-513 Warszawa ul. Nowogrodzka 1/3/5 (MPiPS)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Władysław Kosiniak - Kamysz, Minister Pracy i Polityki Społecznej (Minister) <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 5-7)</p>

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena	Najwyższa Izba Kontroli ocenia ¹ pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2014 roku w części 44 <i>Zabezpieczenie Społeczne</i> .
Uzasadnienie oceny	<p>Dochody w części 44 zrealizowano w wysokości 845,2 tys. zł, co stanowiło 262,5% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej². NIK pozytywnie ocenia realizację wydatków poniesionych w kwocie 905.722 tys. zł, co stanowiło 98,7% planu po zmianach. Zaplanowane na 2014 r. środki wydatkowane w sposób celowy i gospodarny. Kwoty dotacji stanowiące 94,2% wydatków rozdysponowano w sposób celowy. Rzetelnie przeprowadzono objęte kontrolą zamówienia publiczne.</p> <p>Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania za 2014 r. sporządzone przez dysponenta części 44 <i>Zabezpieczenie Społeczne</i>³. Przekazują one prawdziwy obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań 2014 r. Sprawozdania sporządzone zostały na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej prowadzonej w warunkach przyjętego systemu kontroli zarządczej w zakresie finansowym zawierającego wszystkie wymagane elementy/czynności określone w aktach prawnych i regulacjach wewnętrznych oraz obowiązujących standardach. W przyjętej koncepcji kontroli ustanowiono mechanizmy kontroli zapobiegające znaczącym ryzykom zidentyfikowanym w obszarze prowadzenia ksiąg rachunkowych i sporządzania sprawozdań, a ich działanie NIK oceniła jako skuteczne.</p> <p>Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, rzetelnie, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej⁴, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁵, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym⁶.</p>

¹ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria zarówno dla oceny pozytywnej, jak i negatywnej, stosuje się ocenę opisową.

² Ustawa budżetowa na rok 2014 z dnia 24 stycznia 2014 r. (Dz. U. z 2014 r., poz. 162).

³ Sprawozdania: o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23); z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27), z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28); z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA; z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy); z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE); z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1); sprawozdania finansowe za IV kwartał 2014 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb -N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

⁴ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 r., poz. 119).

⁵ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773).

⁶ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. Nr 298, poz. 1766).

W toku kontroli stwierdzono jednocześnie nieprawidłowości niemające istotnego wpływu na ogólną ocenę wykonania budżetu państwa w części 44:

- udzielanie ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (Program FIO) mikrodotacji nieuprawnionym podmiotom;
- brak stałych limitów dla dotacji udzielanych przez Ministra w wyniku weryfikacji ocen ekspertów przyznanych w konkursach ofert Programu FIO i Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych (RP ASOS);
- naruszenie zasady jawności oraz Regulaminu Komisji Konkursowej RP ASOS, przez niepodanie w ogłoszeniu wyników konkursu, które dotacje Minister przyznał w wyniku weryfikacji ocen ekspertów oraz jaką punktację przyznali oni tym projektom;
- nierealizowanie, przewidzianych w Programie FIO, działań wspierających organizacje strażnicze i rzecznicze⁷;
- nieosiągnięcie przez projekt *Emp@tia* pełnej funkcjonalności, mimo upływu terminu jego realizacji.

III. Wyniki kontroli

Dochody budżetowe

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 r., kontrola dochodów budżetowych w części 44 *Zabezpieczenie Społeczne* została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego⁸.

W ustawie budżetowej na 2014 r. dochody budżetu państwa w części 44 zaplanowano w kwocie 322,0 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 845,2 tys. zł, tj. 262,5% kwoty planowanej. Przekroczenie planowanych dochodów o 523,2 tys. zł (o 162,5%) wynikało głównie z: większych o 265,2 tys. zł wpływów w rozdziale 85324 *Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)*, głównie z tytułu zwrotu niewykorzystanych dotacji, przekazywanych gminom przez PFRON na zrekompensowanie 50% dochodów utraconych z tytułu zwolnień podatkowych udzielanych prowadzącym zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej oraz większych o 132,0 tys. zł wpływów w rozdziale 75001 *Urzędy (...)* gdzie nie planowano dochodów, a uzyskano je m.in. z: kar umownych i zwrotów kosztów postępowań.

Według stanu na koniec 2014 r., w części 44 należności pozostałe do zapłaty wynosiły 1.229,6 tys. zł, w tym zaległości netto 665,1 tys. zł. W porównaniu z 2013 r. należności zmniejszyły się o 187,4 tys. zł, a zaległości były niższe o 136,0 tys. zł. Zaległości wystąpiły w dziale 853 *Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej* i wynikały z niewywiązywania się przez beneficjentów korzystających z dotacji z warunków umów o dofinansowanie projektów.

(akta kontroli str. 1083-1084, 1086, 1172-1174, 1277-1179, 1294-1331)

2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

2.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

W 2014 r. wydatki w części 44 wyniosły 905.722 tys. zł, tj. 98,7% w porównaniu z planem po zmianach wynoszącym 917.685 tys. zł. Wydatki te zrealizowano w następujących grupach:

– dotacje	– 853.100 tys. zł;
– wydatki bieżące jednostek budżetowych	– 50.317 tys. zł;
– wydatki majątkowe	– 863 tys. zł;
– współfinansowanie projektów ze środków UE	– 1.055 tys. zł;
– świadczenia na rzecz osób fizycznych	– 387 tys. zł.

Najwyższe wydatki wystąpiły w dziale 853 *Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej*. Wyniosły 841.129 tys. zł, co stanowiło 92,9% wydatków ogółem w części 44, z czego 742.939 tys. zł (88,3%) zrealizowano w rozdziale 85324 *PFRON*, a 98.190 tys. zł (11,7%) w rozdziale 85395 *Pozostała działalność*.

⁷ Organizacje zajmujące się monitorowaniem działań instytucji władzy oraz związanym z tym wyrażaniem poglądów innych podmiotów.

⁸ NIK, zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 r., nie dokonywała oceny prawidłowości planowania i realizacji dochodów budżetowych w części 44.